

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. II. De dispensatione voti simplicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

tates tam exequentium mandata dispensationum, quam dispensatorum, & alia sanè quàm plurima, bono communi fortassis plus noxia, quàm proficua.

2119. Quare, ubi ea, quæ illi authores de jure styli requisita dicunt, talia sunt quæ omnino exprimentenda vult stylus, prout in hac materia vim habet juxta n. 1162. omnino jédico secundùm illum esse judicandum de validitate, vel invaliditate mandati dispensationum, ex ratione data ibidem; non autem, ubi *probatum, inconcessum, notorium, auctoritate, ac decisione Pape* confirmatus non est, ut dixi loc. cit. Nam hi curiales non sunt jure suo Legislatores. Et ideo Pontius apud Escobar in *Theol. moral. l. 27. d. 198. n. 776.* negat stylum Curia habendum pro lege; quòd curiales Pontificij sæpe introducunt ignorante Pontifice stylum, seu consuetudinem; sed intellige, juxta præmissa *cit. n. 1162.* His præmissis descendendo in particulari ad impedimenta quoad quæstiones, quæ de necessitate exprimentenda sunt, in eorum dispensatione, sit.

§. I.

An & qualiter dispensari possit in impedimento ex errore?

2120. R. quando error est circa personam, vel qualitatem personæ, quæ redundat in substantiam, non dari, nec posse dari dispensationem in matrimonio ex tali errore contracto; quia tunc matrimonium est invalidum jure naturæ, non Ecclesiastico, ex n. 1072. Unde tale matrimonium nullâ dispensatione potest fieri validum, etiam inter infideles, nisi errans errore cognito det consensum in eam personam, in quam prius non consensit, errore defectum consensûs in eam causante, ut dixi à n. 1077.
2121. Not tamen. 1. ut error dirimat matrimonium, debere supponi aliquam notitiam personæ, circa quam fit error, sive talis notitia confurgat ex visu, auditu, vel fama; aliàs enim judicium, ex quo procedit consensus in personam, per errorem propositam, non esset falsum, nec erroneum. Etsi verò in casu matrimonij ex errore nulliter contracti non requiratur, imò nec dari possit dispensa-

tio, ex qua tale matrimonium sic contractum convalescat; tales tamen putativi conjuges non possunt *sine iudicio Ecclesiæ*, divertere à matrimonio quod *vinculum*, etiam nullitate matrimonij cognitâ, secundùm dicta à num. 1633. his præmissis.

Si quæras an, & qualiter dispensari possit in impedimento ex errore conditionis servilis? R. quando liber contrahens cum muliere, quam credit liberam, cum sit serva, simpliciter aliter voluntatem suam qualitati *libertatis*, matrimonium factò contractum nullâ dispensatione convalescere, cum tali casu sit jure naturæ nullum ex dictis; si autem error talis conditionis non sit, qui jure naturæ vitiet contractum, sed tantum jure Ecclesiastico, liberum dispensatione non egere, si conditione cognitâ, nihilominus eam velit habere, ut proximè à n. 1038.

§. II.

De dispensatione voti simplicis.

R. loquendo primò de dispensatione in voto simplici *in ordine ad licitè contrahendum matrimonium*, quando tale votum præstat impedimentum tantum impediens (si enim esset jam illicitè contractum, non egeret amplius dispensatione, nisi in ordine ad usum activum matrimonij, petendi debitum, in quo dispensare possè Episcopum ejusque proprium, vel etiam eos, qui ad hoc privilegio gaudent, constat ex dict. à n. 2059.) dispensationem in voto simplici solum impediens matrimonium, si non sit reservatum, dari possè ab Episcopo, ut constat à n. 2061. Dixi, *si non sit reservatum* ejusmodi sunt vota castitatis Religionis.

Verùm circa hæc ipsa vota notandum, ea posse esse circa materiam reservatam v. g. castitatem, vel ingressum Religionis, quin ipsa sint reservata. Nam cum reservatio sit odiosa, consequenter strictè juris, intelligi debet de votis, quæ sunt *vota perfecta* non tantum in *ratione materiae voti promissæ*, sed etiam in *ratione voti*: potest autem dari votum circa materiam reservatam, quin sit perfectum, vel in ratione

voti, vel in ratione materiae voto promissae; ergo. Nam qui vovet castitatem *solum conjugalem*, vel non servare *omnimodam castitatem* sed tantum *ad tempus*, facit votum circa materiam reservatam, sed non perfectam. Haec enim debet esse castitas perpetuo interdicens omnem usum Venerum, etiam conjugibus licitum. Deinde, votum *in ratione voti perfectum est*, quando vovens directe, & ut finem intendit cultum Dei. Nam votum proprie est a Deo Religionis; sed hoc non habet vovens, qui constitutus in gravi periculo mortis ex morbo, vel naufragio, aut pugna, v.g. Religionem vover, si DEUS tali periculo salvum eripiat. Tunc enim ad finem hunc temporalem votum habet solum rationem medij; ergo. sed de his ex professio alibi egimus in praeceptis primae tabulae.

112. Praeterea not. 1. quamvis super voto castitatis perpetuo, & simplici, solum impediens matrimonium, nullus praeter Summum Pontificem, possit autoritate ordinaria dispensare (cum sit unum ex votis reservatis Sedi Apostolicae; ut cum communi tenet Lessius *de Justitia l. 2. cap. 40. dist. 18. num. 122.* & in facultate a Pontifice alicui generaliter concessa, dispensandi super votis, nunquam comprehendantur vota castitatis, & Religionis, cum haec a principio nascentis Ecclesiae ipsi Pontifici reservata sint, teste Sanchez *l. 8. d. 9. n. 2.*) hoc tamen intelligendum esse, si tale votum sit *perfectum tam in ratione voti, quam materiae voto promissae*, ut diximus n. praeced.

116. Not. 2. Episcopum, ex consuetudine iam inducta, & recepta, dispensare posse in debiti petitione, cujus privationem quis incurrit, contra votum, etiam reservatum ineundo matrimonium, non tantum post illud consummatum, sed etiam ante, sit tantum ratum; ita Sanchez *lib. 8. dist. 20. n. 6.* & ex illo de Justis *l. 2. c. 14. a n. 82.* & diximus n. 2059.

117. Not. 3. cum aliquando contingat, quod conjuges, etiam consummato matrimonio, de mutuo consensu emittant votum castitatis perpetuae deinceps observanda, sed postea vel ambos, vel unum eorum poeniteat emissi talis voti; quae

ri, an in ejusmodi voto Episcopus dispensare cum illis possit ad usum matrimonij, caeteroquin voto interdictum? Respondeo, posse, si ambo de mutuo consensu cedant juri, quod acquisierunt, renuntiando juri ad usum conjugalem vi matrimonij concessio; non autem, si secus: Ratio est, quia, cum, ut dictum est, Episcopus ex consuetudine jam recepta dispensare possit in petitione, ac redditione debiti cum ijs, qui contra impedimentum tantum impediens contraxerunt, nec in dato casu fiat praedictum uni conjugum, supposita tali cessione mutua (quod non esset, si unus cedere noller rationabiliter) non est, unde in hoc casu limitetur Episcopo potestas consuetudine legitima obtenta. V. Sanchez *l. 9. hic d. 38. n. 3.*

Not. 4. eum, qui post *votum Religio-* 2128.
nis, etiam reservatum, valide, sed illicitè contraxit, & consummavit matrimonium, non indigere dispensatione, ut durante tali matrimonio licite petat, vel reddat debitum; Sanchez *cit. d. 33. num. 15.* Layman *l. 5. rr. 10. p. 4. c. 3. n. 6.* quia, habens votum Religionis ingredienda, nondum habet votum castitatis emissae; sed tantum obligationem emittendi; ubi in Religione, quam vovit, profitebitur, obligatione tamen interim suspensa, dum durat hoc matrimonium.

Ut dispensatio in ejusmodi voto simplici obtineatur, pro causa dispensandi afferri possunt, si adsint, una vel plures causae, quas a n. 2070. receptas diximus, ut dispensetur inter consanguineos, & affines. Accedit quod ad hoc videatur causa sufficiens qualibet, quae obstat executioni talis voti, si voto simplici ligatus, ratione aetatis, vel aliarum circumstantiarum sit in morali periculo incontinentiae; vel sine connubio subiret gravia damna, &c. ad quod maxime conducet exponere, quo fine, vel in qua circumstantia, in qua aetate, &c. &c. votum emissum sit? haec enim omnia juvant ad facilitandam dispensationem, praesertim si votum conceptum sit ex fine solum temporali, in aetate ut plurimum facili, non praemissa tanta deliberatione, &c. V. Castropal. *de sponsal. d. 4. p. ult. q. 2. n. 3.*

2130. Si autem fermo sit de voto solenni, cum istud sit de substantia status Religiosi, & Regularis, non autem status Clericalis etiam Clericorum in sacris, ut jam supra dictum est, utrumque autem tali voto ligatis præster impedimentum dirimens, non jure naturali, aut divino positivo, sed solum Ecclesiastico, ut dictum est superius, rectè sequitur, dispensari posse jure Ecclesiastico, ut dicemus infra. Eo tamen casu, volens dispensari in voto castitatis solenni juxta id, quod tradit de Justis l. 1. c. 4. n. 185. *Q. si Religiosus, explicare teneretur provenientiam, an ex voto in susceptione ordinis sacri, an Religiose professionis emisso?* quia sunt diversa vincula matrimonium dirimentia; ita ille, sed fortè rectius, si dicatur, quòd votum professi dispensatum, cum solvat statum, indigeat gravioribus causis.

§. III.

An, & qualiter dispensari possit in impedimento cognationis spiritualis?

2131. Cognatio spiritualis est impedimentum dispensabile jure humano, cum sit juris tantum Ecclesiastici ex n. 1088. Est impedimentum fortius cognatione carnali, c. Pictarium 30. q. 3. sic glossa in c. 1. de cognat. spiritit. in 6. V. spiritualem. & constat ex textu, ibi: *cum ergo propria consanguinitate jubemur abstinere, multo magis à spirituali* &c. In compaternitate tam simplici, quam duplici facile dispensat Pontifex, existente juxta causam, qualis est angustia loci, dos incompetens &c. de quibus à n. 2062. imò etiam leviori, quam sint illæ; sic de Justis cit. l. 2. c. 5. n. 72. In impedimento autem ex Paternitate spirituali, sæpe vel denegatur, vel difficilimè, ac non nisi cum multis modificationibus conceditur; imò Sanchez l. 8. d. 24. n. 15. testatur, se nunquam audivisse, vel legisse, fuisse dispensatum in Paternitate spirituali. Et quamvis Pontius l. 8. c. 17. n. 18. referat unum casum hujus dispensationis factæ; subjungit tamen, matrimonium subsecutum infelicem exitum habuisse; res fundatur in reverentia, quam filius spiritualis matri, aut filia Patri suo spirituali debet; cum hæc propinquitas fundetur in Sacramento. Si ta-

men essent causæ valde urgentes eam concedendi, non negaretur; & in expeditione dispensationis servaretur de stylo, quod servari solet in dispensatione super primo, & secundo consanguinitatis, vel affinitatis gradu, cum iisdem clausulis, & qualitatibus, de quibus infra à n. 2139. Ex hoc colliges, quòd causæ, quæ sufficienter pro dispensatione in remotiori gradu consanguinitatis, vel affinitatis, in dato casu non sufficiant, sed exigantur majores, mirum tales, quæ requiruntur ad impetrandam dispensationem in gradibus propinquioribus.

Not. autem 1. Si inter cognatos spiritualiter, qui super hoc impedimento dispensari cupiunt, præcessisset copula, non esse de necessitate in supplicatione exponendam, nisi facta sit animo sibi eo titulo facilitandi dispensationem; vel allegatur pro causa motiva dispensationis impetrandæ, ut diximus à n. 1166. Not. 2. in supplicatione dispensationis, de necessitate exprimendam esse. 1. *provenientiam hujus cognationis* v. g. quòd orator orationis prolem, ex alio viro susceptam de Baptismo susceperit, vel in sacramento confirmationis tenuerit. Negativam tamen apud Gobat tr. 9. n. 622. sequitur Tamburinus de matr. l. 8. tr. 2. c. 9. §. 6. n. 1. quòd utraque sit ejusdem omnino rationis, sicut duæ cognationes carnales, quarum una ex virili, altera ex muliebri sanguine provenit. Sed contrarium rectius dicitur; nam per baptismum, non autem per confirmationem fit regeneratio; ergo diversa sunt, & signo, & re significata. 2. Exponendum est, si dispensatio petatur in compaternitate, an ea sit simplex, vel duplex? ut si Titius prolem Casæ, & Casæ Titij, de sacro fonte suscepisset; sic enim compaternitas foret duplex, de quo de Justis l. 2. c. 5. n. 72.

Not. 3. quòd Executor dispensationis non possit admittere causam in literis, seu mandato non expressam; cum non possit excedere limites mandati; & rescriptum, seu mandatum sit stricti juris; nec extendi possit ad non expressa; & tantum dumtaxat valeat, quantum sonat. sic Corradus l. 7. c. 5. n. 56. ex c. fin. de Rescript.

Si quæras, an cesset dispensatio, quando cessat penitus causa finalis, ex qua ipsa procedit? Bz. cum distinctione: Nam vel dispensatio